

Online tečaj za pravne i zdravstvene stručnjake iz prakse o ključnim načelima ljudskih prava u biomedicini

Pozadina i cilj

Razvoj biologije i medicine, uključujući nove tehnologije, doveo je do impresivnih napredaka u području zdravstva. Međutim, taj razvoj otvara etička pitanja koja utječu na pojedinca i na zaštitu njegovih prava i dostojanstva.

Ta etička, a u mnogim slučajevima, i pravna pitanja otvaraju se u raznim područjima, kao što su suglasnost za medicinsku intervenciju, pravo na uvid u vlastite zdravstvene podatke, pitanja vezana uz medicinski pomognutu oplodnju, postupci darivanja i presađivanja organa ili tkiva te ostalo.

Sustav zaštite ljudskih prava Vijeća Europe odgovorio je na taj razvoj na nekoliko načina:

- Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini (Oviedo konvencija) donesena je 1997. Njezine su odredbe dodatno razrađene i nadopunjene Dodatnim protokolima o specifičnim temama.
- Europski sud za ljudska prava rješavao je sve veći broj predmeta povezanih s nekim od tih pitanja, koristeći Oviedo konvenciju kao referencu.
- Postoji i značajni skup neobvezujućih pravnih instrumenata koje su donijeli Odbor za bioetiku i ostali odbori/tijela Vijeća Europe, koji služe kao referentna točka na međunarodnoj razini.

Cilj tečaja je naglašavanje tih pitanja te približavanje bitnih dokumenata i instrumenata pravnicima i zdravstvenim radnicima vodeći računa o izrazitoj oskudici vremena kojoj su izloženi u svojem svakodnevnom radu. Posebice je cilj tečaja pomoći i pravnicima i zdravstvenim radnicima u razumijevanju ključnih načela ljudskih prava bitnih za njihov rad u području biomedicine.

Teme se istražuju na praktičan način, korištenjem videozapisa, interaktivnih zaslona, izlaganja slučaja, testova znanja i vježbi promišljanja.

Dio tečaja je i Rječnik s definicijama osnovnih koncepata i pojmova potrebnih za praćenje tečaja. Rječniku se može pristupiti tijekom tečaja.

Tečaj je razvijen 2018.

Ciljana publika

Ovaj tečaj ima dvostruku primarnu ciljanu publiku:

- zdravstveni radnici
- pravnici.

Može se rabiti i kao materijal za trening drugih kategorija korisnika, kao što su studenti medicine i prava, zaposlenici nacionalnih institucija za ljudska prava i ostale skupine ili pojedinci s posebnim interesima u području ljudskih prava u biomedicini.

Kratki pregled tečaja (8 modula)

---

1. **Uvod** (definicije, međunarodni pravni okvir, načela)
2. **Slobodan i informiran pristanak** (definicija, odbijanje ili povlačenje, elementi i ograničenja slobodnog i informiranog pristanka)
3. **Medicinska povjerljivost i zaštita podataka povezanih sa zdravljem** (definicija podataka povezanih sa zdravljem, pravni okvir, pristanak pacijenta, ograničenja prava na privatnost podataka povezanih sa zdravljem, obrada podataka koju provode zdravstveni radnici i radnici u zdravstvu, prava pacijenata na pristup informacijama koje se odnose na zdravlje i zdravstvo)
4. **Zaštita zametka i rađanja** (glavna stajališta o statusu zametka, tehnike medicinski pomognute oplodnje, zabrana reproduktivnog kloniranja, prenatalna dijagnostika)
5. **Kraj života** (uvod, pravni okvir, donošenje odluka u situacijama kraja života, povlačenje pristanka na liječenje, artificijelna hidratacija ili prehrana, prethodno izražene želje, palijativna skrb)
6. **Genetičko testiranje** (uvod, različite vrste genetičkih testova, ograničenja, načela i pravila, genetički testovi i osobni podaci, zaštita osoba koje nisu sposobne dati pristanak, testovi bez intervencije zdravstvenog djelatnika-„*direct-to-consumer tests*“, genetički podaci i svrhe osiguranja)
7. **Biomedicinsko istraživanje** (definicija, pravna načela, etička načela, pravni okvir, informacije i pristanak, sigurnost: zdravstveni postupci i nova postignuća, informacije i povjerljivost)
8. **Presađivanje ljudskih organa i tkiva** (definicije, etička i pravna pitanja, pravni okvir, opća načela, uzimanje sa žive osobe, uzimanje s umrle osobe)

Razvoj i provedba tečaja

Tečaj su razvili zajednički Europski program za obrazovanje pravnih stručnjaka u području ljudskih prava (HELP) i Jedinica za bioetiku Vijeća Europe. Za dostupnost na vašem jeziku molimo provjerite našu platformu za e-učenje.

Pristup online tečaju

Ogledni tečaj na engleskom jeziku besplatno je dostupan na platformi za e-učenje HELP na poveznici <http://help.elearning.ext.coe.int/>. Za pristup tečaju trebat ćete otvoriti HELP račun ako to još niste učinili (2 minute).